

13:1-5 First Sighting

1. Midrash, Bamidbar Rabbah 10:5

הרשעים קודמים לשמם – "נבל שמו" "גלית שמו" "שבע בן בכרי שמו". אבל הצדיקים שמן קודמם "ושמו אלקנה" "ושמו ישי" "ושמו בועז" "ושמו מרדכי" "ושמו מנוח" דומין לבוראן "ושמו ד".

The wicked precede their names – "Naval was his name" "Goliath was his name" "Sheva ben Bichri was his name". But with the righteous, their name precedes them, "And his name was Elkanah" "And his name was Yishai" "And his name was Boaz" "And his name was Mordechai" "And his name was Manoach" – like their Creator, "And His Name is Gd."

2. Midrash, Pesikta d'Rav Kahana 20:1

שבע עקרות הן, שרה רבקה רחל ולאה ואשתו של מנוח וחנה וציון.

There are seven *akarot*: Sarah, Rivkah, Rachel, Leah, Manoach's wife, Chanah and Zion.

3. Talmud, Sotah 9b

מאי "כל טמא"? ותו עד השתא דברים טמאים קאכלה?! א"ר יצחק דבי רבי אמי: דברים האסורים בנזיר.

What is the meaning of "anything *tamei*"? Further, did she eat *tamei* [non-kosher] things until now? Rabbi Yitzchak of the yeshiva of Rabbi Ami said: That which a *nazir* may not eat.

4. Radak to Shoftim 13:17

לא ידע מנוח כי היה רוחני עד שעלה

Manoach did not know it was a spiritual being, until it ascended.

5. Rambam, Moreh Nevuchim 2:42

וממה שזכרתי תביא ראיה על מה שנשאר... תדע שהגר המצרית אינה נביאה, ולא מנוח ואשתו נביאים, כי זה הדבור אשר שמעוהו או שעלה בדעתם, הוא כדמות בת קול אשר זכרוה החכמים תמיד, והוא ענין אחד ילוה לאיש שאינו מזומן.

From what I have mentioned you may draw proof for that which remains... Know that Hagar the Egyptian was not a prophet, and Manoach and his wife were not prophets, for the speech they heard, or which arose in their minds, was like the *bat kol*/the Sages always mention, a thing which visits a person who is unprepared [for prophecy].

6. Ralbag to Shoftim 13:16

הנה זה המלאך שדבר אל מנוח ואל אשתו היה נביא בהכרח כי אין מדריך הנבואה שתהיה יחד לשנים בזה האופן הנזכר בזה המקום והנה אהוב שזה הנביא היה פנחס...

This *malach* who spoke with Manoach and his wife must have been a prophet, for it is not the way of prophecy to come to two people together like this as mentioned here. I think that this prophet was Pinchas...

7. Radak to Shemuel I 1:11

ותדור נדר - אני תמה איך חל נדרה על בנה שיהיה נזיר, ועוד שלא היה בעולם, ואיך חל הנדר עליו? ואפילו היה בעולם, הרי אמרו 'האיש מדיר את בנו נזיר ואין האשה מדרת את בנה בנזיר', ואפילו באיש לא מצאו בו טעם אלא אמרו הלכה היא בנזיר! ואם תאמר כי אלקנה עשה הנדר גם כן אחרי ששמע מאשתו, זה לא ראינו, והיאך הניח הפסוק לספור עיקר הנדר, וכתב נדר חנה שאינו נדר? זה רחוק. ויותר אני תמה איך לא דברו רז"ל בזה הדבר כי לא מצאתי בדבריהם בזה שום דבר לא במדרש ולא בתלמוד:

"And she vowed" – I am shocked; how could her vow bind her son to be a *nazir*? Further, he was not yet born, and how could the vow bind him? And even if he were alive, Nazir 4:6 states, "A man can vow for his child to be a *nazir*, but a woman cannot vow for her child to be a *nazir*", and even regarding the man the sages could not explain why this works; they just said it is a halachic tradition regarding *nazir*! And if you will say that Elkanah made the vow after he heard from his wife, we have not seen such a thing, and how could the verse not tell of the essential vow, while recording that Chanah took a non-binding vow?! This is unlikely. And I am more shocked that our sages did not speak of this, for I have not found anything about this in their words, not in midrash and not in Talmud.

8. Mishnah Nazir 1:2 (4a)

"הריני כשמשון" "כבן מנוח" "כבעל דלילה" "כמי שעקר דלתות עזה" "כמי שנקרו פלשתים את עיניו" הרי זה נזיר שמשון. מה בין נזיר עולם לנזיר שמשון? נזיר עולם הכביד שערו מיקל בתער ומביא שלש בהמות, ואם נטמא מביא קרבן טומאה. נזיר שמשון הכביד שערו אינו מיקל, ואם נטמא אינו מביא קרבן טומאה:

[If one says] "I shall be like Shimshon" "Like the son of Manoach" "Like the husband of Delilah" "Like the one who uprooted the doors of Aza" "Like the one whose eyes were pierced by the Plishtim" this is a *Nezir Shimshon*. What is the difference between an eternal *nazir* and a *Nezir Shimshon*? For an eternal *nazir*, if his hair becomes burdensome he may ease it with a razor and he brings three animals, and if he becomes *tamei* then he brings a korban for *tumah*. For a *Nezir Shimshon*, if his hair becomes burdensome he may not ease it, and if he becomes *tamei* then he does not bring a korban for *tumah*.

9. Talmud, Nazir 4b

קרבן הוא דלא מייתי אבל נזירות חיילא עליה - מני מתני? לא רבי יהודה ולא ר"ש, דתניא ר' יהודה אומר נזיר שמשון מותר ליטמא למתים, שכן מצינו בשמשון שנטמא. ר"ש אומר האומר 'נזיר שמשון' לא אמר כלום, שלא מצינו בשמשון שיצאת נזירות מפיו. "מני? אי ר' יהודה האמר אפילו [מיטמא] לכתחילה ומתניתין קתני "אם נטמא", אי ר' שמעון האמר לא חיילא עליה נזירות כלל! לעולם ר' יהודה היא, ואידי דקתני גבי נזיר עולם "אם נטמא" תנא נמי גבי נזיר שמשון "אם נטמא"...

ושמשון לאו נזיר הוה? והכתיב "כי נזיר אלקים יהיה הנער מן הבטן!" התם מלאך הוא דקאמר.

ומגלן דאיטמי למתים? אילימא מדכתיב "בלחי החמור הכיתי אלף איש" דילמא גרווי גרי בהו ולא נגע בהו! אלא מהכא "ויך מהם שלשים איש ויקח את חליצותם," דילמא אשלחינון ברישא והדר קטלינו? "ויך... ויקח" כתיב. ודילמא גוססין שוינו? אלא גמרא גמירי לה.

He does not bring a korban [for *tumah*], but he is a *nazir* – who authored this mishnah? Neither Rabbi Yehudah nor Rabbi Shimon, for we have learned, "Rabbi Yehudah says: A *Nezir Shimshon* may become *tamei* from the dead, as we find that Shimshon became *tamei*. Rabbi Shimon says: One who says, *Nezir Shimshon* has said nothing, for we do not find that Shimshon ever stated that he would be a *nazir*." So who could be the author? If it is Rabbi Yehudah, he said that this *nazir* may even choose to become *tamei*, while our mishnah said "If he becomes *tamei*!" And if it is Rabbi Shimon, he said that the *nezirut* is not binding on him at all! It is Rabbi Yehudah; the text said "If he becomes *tamei*" regarding the eternal *nazir*, and so it used the same language for the *Nezir Shimshon*...

But was Shimshon not a *nazir*? It says, "The youth will be a *nazir* of Gd from the womb!" The *malach* said that.

And how do we know he became *tamei* from the dead? If it's from "I struck one thousand men with a donkey's jawbone," perhaps he threw it at them, without touching them! Rather, from "And he struck thirty of them, and he took their gear." But perhaps he removed their gear first and only then killed them? It is written, "And he struck... and he took." But perhaps he only made them *goses*? Rather, it is a tradition.

10. Bamidbar 6:8, Amos 2:11

פֶּל יָמֵי נְזִיר קָדֹשׁ הוּא לְד':

וְאִקְיָם מִבְּנֵיכֶם לְנְבִיאִים וּמִבְּחֹרֵיכֶם לְנְזִירִים הָאֵף אֵין זֹאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נְאֻם ד':

11. Midrash, Sifri Zuta 6:8

כל ימי נזרו קדוש הוא לד', מפני שנזר דרך פרישות וטהרה נקרא קדוש ולא עוד אלא ששקלו הכתוב כנביא שנאמר ואקים מבניכם לנביאים ומבחורכם לנזירים

Because he vowed for a life of separation and purity he is called 'holy.' The verse even gauges him to be as a prophet...

12. Ramban to Bamidbar 6:14

וטעם החטאת שיקריב הנזיר ביום מלאת ימי נזרו, לא נתפרש. ועל דרך הפשט כי האיש הזה חוטא נפשו במלאת הנזירות, כי הוא עתה נזור מקדושתו ועבודת השם, וראוי היה לו שיזיר לעולם ויעמוד כל ימיו נזיר וקדוש לאלקיו, כענין שאמר (עמוס ב יא) ואקים מבניכם לנביאים ומבחורכם לנזירים, השווה אותו הכתוב לנביא, וכדכתיב (לעיל פסוק ה) כל ימי נזרו קדוש הוא לד' והנה הוא צריך כפרה בשובו להטמא בתאוות העולם:

The reason a nazir brings a *chatat* when he completes his nezirut is not explained. On a simple level, he causes himself to transgress when he completes his nezirut, for now he is separated in his holiness and his service of Gd, and it would be appropriate for him to maintain this separation forever and remain for his entire life a nazir, sacred to Gd... and so he needs atonement when he returns to contaminate himself with the desires of this world.

13. Midrash, Bamidbar Rabbah 10:5

גלוי היה לפני הקב"ה ששמשון היה הולך אחר עיניו לפיכך הזהירו בנזיר שלא יהיה שותה יין לפי שהיין מביא לידי זמה
It was revealed before Gd that Shimshon would follow his eyes, and so He commanded that he be a *nazir*, not to drink wine, since wine leads to impropriety.

14. Prof. Yechezkel Kaufmann, Sefer Shoftim, pg. 243

אנו רואים כאן חומר מגי מחליף את מהותו, אידיאה מגית לובשת דמות של אידיאה דתית.
We see here magical substance changing its nature, a magical idea clothed in the form of a religious idea.

13:6-8 Me, too

15. Malbim to Shoftim 13:6

היתה מסופקת אם הוא איש או מלאך, ר"ל מצד היותו מלובש בחומר הוא איש האלקים, ומצד יראתו הוא כמלאך
She was unsure whether he was man or *malach*. Because he was clothed in matter, he was a man of Gd. But he was awe-inspiring like a *malach*.

16. Abarbanel to Shoftim 13:7

והנה הוסיפה לומר "עד יום מותו", כדי להפחיד את מנוח לומר שאם יעבירה על הנהגת המלאך מיד ימות הנער אשר בבטנה, ולכן ראוי שיהיה זריז בשמירת הנהגה כדי שיחיה ולא ימות, ולכן לקחה זה ממה שאמר "כי נזיר אלקים יהיה הנער מן הבטן", ומאשר זכר ההתחלה ולא הסוף חשבה שיהיה נזירותו תמידי עד יום מותו. והיא היתה באמת מחשבה צודקת כפי הדין.

She added "until the day of his death" to frighten Manoach, saying that if he would have her violate the *malach's* decree, the youth in her womb would die. Therefore, he should be zealous in guarding these practices, so that he would live and not die. And so she took this from his statement, "the youth shall be a *nazir* of Gd from the womb." He mentioned the start and not the end, and so she thought that [the child] would be a *nazir* eternally, until his death. And in truth, this was a logical conclusion.

17. Midrash, Bamidbar Rabbah 10:5

"ויאמר מנוח עתה יבא דברך" - אמר לו מנוח עד כאן ששמעתי מן האשה והנשים אינם בנות הוראה ואין לסמוך על דבריהן, אבל עתה יבא דברך, מפיך אני רוצה לשמוע שאיני מאמין בדבריה שמא חלפה בדבריה או פחתה או הותירה.

"And Manoach said, 'Let your words come true now.'" Manoach told him: Until now I have heard from the woman, and women do not teach halachah and one cannot rely on their words. Now, let your words come; I wish to hear from your mouth, for I do not trust her words. Perhaps she changed it in her words, or she subtracted or added.